

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitensteden f 6.00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 24 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cent de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 25 cent zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 Mei.

De Tweede Kamer heeft gisteren de beraadslaging over de brieven-port-wet voortgezet. Er was in de vorige zitting door de heeren van Eck en Sloet een amendement voorgesteld, om den afstand van 30 mijlen voor het port van 5 centen uit te breiden tot 65 mijlen. Wij hebben daarvan gezegd, dat de vraag of 't amendement kan worden aangenomen, moest alhangen van de vraag of de schatkist het daaruit te ontstaan te kort lijden kan. De heer Sloet heeft het verdedigd op grond, dat het slechts eene uitbreiding is van 10 uren gaans en strekt om meerdere groote steden in den kring van het port van 5 centen op te nemen. Dat is goed en wel, maar laat de voorname vraag onaangeroerd. De heeren Rochussen, Storm van 's Gravensande, van Nispen van Sevenaer, en Godefroi hebben die daarentegen op den voorgrond gesteld. Zij hebben vooral gewezen op de afschaffing van 't gemaal, die door eene merklijk deficit in de opbrengst in het brievenport niet weinig zou worden bemoeilijkt. De heer Rochussen schat dat verlies op een half millioen; de minister van Finantiën heeft geen cijfer genoemd, omdat hij den tijd niet gehad heeft, om het nauwkeurig op te maken, wat hij gaarne gedaan zou hebben als het amendement vroeger ware bekend gemaakt. Maar ook hij deinst terug voor 't te kort, dat het amendement zou veroorzaken. En hij merkt daarenboven op, dat door dit amendement het rijkste gedeelte van het land zou worden begunstigd boven de meer verwijderde landprovinciën. Hetgeen volkomen regt als zij beweerden, dat men Engeland, wat de opbrengst van 't brievenport niet met ons land moet vergelijken, omdat 't brievenport geen bijdragen moet doen ten behoeve van 't paketsvaart, die met geheel de wereld wordt onderhouden door partikuliere industrie.

Het amendement is, gelijk te verwachten was, met groote meerderheid verworpen. De overige artikelen zijn achtereenvolgens aangenomen, zoo als blijkt uit het beknopt verslag dat wij hier achter geven. Er is nog een voorstel gedaan door den heer van Eck, om het port der dagbladen voor de helft te verminderen: dit voorstel is slechts met de meerderheid van eene enkele stem verworpen.

Ontelbaar zijn de genootschappen en vereenigingen der Protestanten, die al doen wat in hun vermogen is, die het mogelijke en bijna het onmogelijke, die het geoorloofde en het ergerlijkste wat schier bedacht kan worden, te baat nemen, om het wrakke vaartuig van het Protestantismus drijvende te houden. Die er rustig toeschouwer van kan zijn, als wij, staat te kijken van al die drukte en al dat geweld: van het voordeel dat de ontredderde bodem er van heeft, wil hem echter maar niets bliken. En zij-zelf, die protestantsche genootschappen en vereenigingen — erkennen zij ten minste dat hun arbeid niet zonder gevolg blijft? Wat te antwoorden? Wel zijn zij er nog niet aan toe het geest toe te geven, dat al hun pompen het zwaar beschadigd schip niet voor zinken behoedt; maar een zeker iets, waaraan zij nog geen naam weten te geven, begint hun desniettemin te bekrampen en het kan niet lang meer duren of dat zeker gevoel zal zich geheel van hem meester maken; en vraagt hij hun dan, wat zij-zelf nu wel van al hun tobben en zwoegen verwachten, geen twijfel, of uit hun eigen mond zult ge het dan vernemen, dat niets meer baten kan en het schip reddeloos verloren is. Nog eens, dat wordt thans nog wel niet toegegeven en nog maar duister voorgevoeld. Zelfs zullen de ijveraars, die niet mogen toelaten, dat de mannen aan de pompen een oogenblik verflaauwen bij hun arbeid, u luidkeels toeschreeuwen, dat de bemanning van geene moedeloosheid weet; zij vol geestdrift is, zij, zoo niet leden, dan toch morgen aan het stoppen der gaten zal kunnen gaan; waar zot 't ook heen, wat aan te vangen kan met ontzorgde manschappen? Stoor u echter eens niet aan die verdoemde praatjes en die bedriegelijke verzekeringen, maar kijk liever die arme tobbers eens goed in de oogen. En, ellieue, staat het u dan niet op veler geelaat te lezen, watin hun hart omgaat en zij

nog zoeken te verbergen, dat zij namelijk beginnen in te zien een ijdel werk te verrigten en hunne laatste krachten nutteloos te verspillen?

„Daar hebt ge bijv. de mannen, die de redding van het Protestantismus, te Amsterdam, te Rotterdam, te 's Hage en te Schiedam werkzaam zijn als leden der daar gevestigde Vereenigingen ter handhaving en verdediging van de leer en de regten der Nederlandsche Hervormde Kerk. Niet dat wij van geen andere wakkere gasten konden melding maken of voor de genoemden eene bepaalde voorkeur hebben: in tegendeel. Maar onze aandacht valt nu juist op hen, omdat zij het zijn die op dit eigen oogenblik het zwaarste werk doen en het ijverigst in de weer zijn. Goede hein! wat doen zij hun best! wat vreesselijke inspanning, die ze zich getroosten! En toch — zonden zij-zelf wel vertrouwen dat het hun iets baten zal? dat zij het wel zinken en ten gronde gaan van het vaartuig, waarop zij zich bevinden, zullen kunnen voorkomen? Zie hen maar eens goed aan en zeg ons dan wat zij zelve ons te verstaan geven? Niets dan schrik en vertwijfeling; niets anders! In den Nederlander van gisteren staan zij te kijk: slaan we hen eens meer van nabij gaande, om er ons van te overtuigen, dat we, bij den eersten oogopslag, hunne fyzionomie niet verkeerd beoordeeld hebben.

Doch, wél beschouwd, hebben we ons niet eens daartoe eenige moeite te geven. Wij hebben slechts te vernemen wat zij zeggen in een adres aan de Synode van het nederlandsch hervormd kerkgenootschap: meer behoef men niet om te weten te komen wat er zoo al van dat kerkgenootschap gemaakt wordt en hoe daarvan 't ijdellijk en nutteloos gebruik nog voortdurend wordt gemaakt.

Ziehier den aanvang van hun adres: „De ondergeteekenden, allen lidmaten van de Nederlandsche Hervormde Kerk in de Gemeente te ....., achten het hunne dure verplichting uwe aandacht te vestigen op den treurigen toestand, waarin de Nederlandsche Hervormde Kerk verkeert.

„Het is van algemeene en openbare bekendheid, dat de onregtmattige bemoeijingen der Regering met de Nederlandsche Hervormde Kerk, vooral sedert den jare 1816, in verband met het Theologisch onderwijs aan 's Lands Hoogeschoolen, eene voor die Kerk hoogst verderfelijke strekking hebben gehad.

„Het ligt daarom niet in de bedoeling van de ondergeteekenden, de bijzonderheden der geschiedenis van de laatste veertig jaren opzettelijk in herinnering te brengen, en al de maatregelen op te sommen, die, van het politiek gezag en de kerkelijke Besturen uitgegaan, geleid hebben om de leer en Belijdenis van de Nederlandsche Hervormde Kerk bij velen twijfelachtig en onzeker te maken, en daardoor voor hare leden alle kerkelijke en geestelijke betrekking te doen verloren gaan.

„De ondergeteekenden meenen veeleer, dat de verwar- ring omtrent alles wat de Hervormde Christenen, zoo wel in het belang hunner eeuwige behoudenis als in dat van hunne huisgezinnen en van het vaderland, dierbaar is, thans, ook door de kerkelijke maatregelen en uitspraken van het afgelopen jaar, tot zoodanige hoogte geklommen is, dat eene regtstreeksche en ernstige poging tot herstel niet langer uitgesteld mag worden.

„Wat dunkt er u van? Weinig malsch, niet waar? Doch hoe diep moet men die klagenden niet beklagen! Wat schreeuwende feiten, die ze te konstateeren hebben! Hun kerkgenootschap in treurigen toestand" verkeerende! De Regering, die zich, sedert 1816, op onregtmattige wijze, met hun kerkgenootschap bemoeit en welker bemoeijingen — het kan niet erger, — eene hoogst verderfelijke strekking" hebben! De leer en belijdenis bij velen "twijfelachtig en onzeker" en alle kerkelijke betrekking voor velen verloren gegaan! De verwarring omtrent het eenig noodige tot de schrikkelijkste hoogte geklommen! Waarlijk, waar het zoo gesteld is, daar is wel aafleiding tot klagten en kreeten van wanhoop. Doch zullen zij gehoor vinden? Zal het hart der Synode er door geroerd worden? De klagenden schijnen het te betwijfelen.

„Bij het toenemen van het gewigt der omstandigheden, die aan ieder eene naderende krisis voorspellen, welke

voor de Hervormde Kerk in hooge mate verderfelijke van worden, mogt men verwachten, dat zij, in wier handen zich het bestuur van die Kerk bevindt, zich met vastheid en ernst, in de vrees des Heeren, er op toeleggen zouden, om door de handhaving van regt en gerechtigheid, en door eene duidelijke en ondubbelzinnige erkenning van de Belijdenis der Kerk, een steun- en vereenigingspunt te verschaffen aan alle welgezinde Hervormden, waardoor het vooruitzicht geopend wierd op eene aanvankelijke herstelling der orde te midden van zoo schromelijke verwarring, en eene gelijdelijke en eerlijke reformatie der Hervormde Kerk wierd voorbereid.

„Niets van dit alles. Hoog Eerwaarde Heeren! is geschied. Regt en gerechtigheid zijn, in het afgelopen jaar, in het aangezicht gehoond geworden door de kerkelijke uitspraken omtrent de beroepingen, op de predikanten Meyboom en Zaalberg uitgebragt; en onder al de Synoden, die sedert 1816 jaarlijks vergaderd zijn geweest, en di' voor de Hervormde Kerk waarlijk geene gezegende herinnering hebben achtergelaten, heeft de Synode van het afgelopen jaar zich, door hare maatregelen, zelfs nog bijzonder ongunstig onderscheiden.

„Thans, Hoog Eerwaarde Heeren! zult Gij, bij de feitelijke bestaande inrigting van het Bestuur der Hervormde Kerk, geroepen zijn, om op uwe beurt de Belijdenis van de Nederlandsche Hervormde Kerk, door de handhaving hare leer en belijdenis, voor te staan, en aan hare leeraars en leden, ja, aan de gansche Christenheid het bewijs te geven, dat de waardering van regt en gerechtigheid bij hare Bestuurders nog niet te eenemale is verloren gegaan.

„Zal het baten? Zal de tegenwoordige Synode doen wat geen vroegere van zich heeft kunnen verkrijgen? zal zij zwichten voor de verwijtende en beschuldigende taal der orthodoxen? Lettende op hare zamenstelling en in aanmerking nemende op welken toon zij toegesproken wordt, is dit nauwelijks te verwachten. Of spreekt zich het vertrouwen in bewoordingen uit, als die wij thans zullen mededeelen:

„De ondergeteekenden verzoeken U, met heiligen ernst, eenvoudig en duidelijk U te willen verklaren of Gij, als feitelijk de Nederlandsche Hervormde Kerk in haar hoogste Bestuur vertegenwoordigende, van oordeel zijt, dat die Kerk nog hare eigene, haar kenmerkende, en van andere gezindheden niet slechts, maar van twijfel, bij en ongelooft haar onderscheidende Belijdenis bezit, en waarin die bestaat.

„Vooral na de houding ook der Synode van het afgelopen jaar hebben de ondergeteekenden, en met hen alle ware Hervormden, een overwegend belang om te weten, wat de Kerk, waarvan zij leden zijn, van haar hare Leer en Belijdenis betreft, gebleven, of onder de aanvallen en oneerlijke maatregelen van haar tegenpartijders, geworden is.

„Wat de houding der Synode betreft. Hoog Eerw. Heeren! mogen de ondergeteekenden de openbaring niet terug houden, dat hare oordeelvellingen, waar die betrekking hadden tot de beantwoording van adressen, welke haar in het belang van de handhaving der Goddelijke waarheid overeenkomstig de Belijdenis der Hervormde Kerk waren toegezonden, doorgaans zijn vervat geweest in een toon, die algemeene verontwaardiging verwekt heeft, en bij uitnemendheid geschikt genoemd mag worden om de laatste overblijfselen van achting voor het hoogste Kerkbestuur te vernietigen.

„Die Synode toch was, even als ieder ander Kerkbestuur, reeds door haar aanvoeren alleen, en zelfs zonder eenige reglementaire bepaling, tot handhaving van de Belijdenis der Hervormde Kerk verplicht; en de ondergeteekenden, Hoog Eerwaarde Heeren! verlangen, dat ieder Kerkbestuur duidelijk, en bepaald wets, dat zij geen predikant en geen Kerkbestuur als zoodanig erkennen, wanneer deze, hetzij openlijk, hetzij bedekt, zich aan deze hunne eerste en voornaamste verplichting onttrekken.

„Avis au Synode. Zij heeft te kiezen of te declineren. Wil zij den weg der orthodoxie op — zij verklare niet dan duidelijk. Bekeert zij zich niet — dan schreeuwde de adressanten van haar naam. Is niet te ontzorgen, dat dit kategoriesch geschiedt. Of alle orthodoxen zulke mannaantal niet wel wet te maken, te bewaaren,

zullen vinden, mag echter op goede gronden vermoed worden.
Na het door de adressanten gestelde dilemma is het overbodig iets meer uit hun geschrijf mede te deelen ter toelichting van de vooruitgezette stelling, dat zij, die, ter redding van het Protestantismus, het ijverigst in de weer zijn, in hun hart eigenlijk aan het welslagen van hun pogen volkomen wanhopen, zoodat het niet lang meer duren zal dat zij het openlijk beamen, dat het tegenwoordige nederlandsche hervormde kerkgenootschap reddeloos verloren is. Ous, daarenboven, ontbreekt het aan plaatsruimte, om den overigen inhoud van het adres, dat ten einde toe in heiligheid *credendo* gaat, op te nemen, hoe leerzaam die ook zij, en welke nuttige gevolgtrekkingen daarnit zouden kunnen afgeleid worden. Dit aan anderen overlatende, bepalen wij ons tot het voorgaande, alleen nog maar daaraan toevoegende de slotwoorden van het adres, die alleropmerkenwaardigst zijn en waarin, als men zegt, de tittels op de *is* gezet worden. Zij luiden aldus:

„De ondergeteekenden zijn indachtig, Hoog-Eerwaarde Heeren, dat het personeel der Algemeene Synode jaarlijks afwisselt en verandert, en koesteren de hoop, dat zij, na zich dikwijls gewend te hebben tot een Kerkbestuur, dat zijnen plicht verzaakte, eindelijk een Kerkbestuur mogen aantreffen, dat hart en gevoel heeft voor de Nederlandsche Hervormde Kerk; dat zij, na zich dikwijls gewend te hebben tot een Kerkbestuur, hetwelk zijne ontrouw en verderfelijke bedoelingen achter duistere en opheffende dubbeltzinnige en rekbare volzinnen verborg, eindelijk een Kerkbestuur mogen aantreffen dat, zijner eerlijkheid en oprechtheid voor God en menschen bewust, ook onduidelijk, duidelijk, bestemd en verstaanbaar uitspreken durft en wil: *wat het bedoelt*.

Het is daarom, dat de ondergeteekenden die wenschen te weten wat er van hunne Kerk geworden is, zich wenden tot U, Hoog-Eerwaarde Heeren! met het verzoek, dat gij, bij wie op dit oogenblik het hoogste bestuur der Kerk berust, U eenvoudig en duidelijk moogt verklaren, of gij van oordeel zijt, dat de Belijdenis der Nederlandsche Hervormde Kerk, zijnde de *Belijdenis des Geloofs, de Heidelbergsche Catechismus en de Leerregels, vastgesteld in de Synode, gehouden te Dordrecht in 1618 en 1619*, voor deze Kerk, hare besturen, predikanten en godsdienstonderwijzers verbindend is, *Ja of Neen?*

Eene pragnante vraag, gelijk men ziet, waarop niet al te veel kan geantwoord worden. Wee der Synode, die in 1618 en 1619, zoo zij aan zegt, Dogh ook wel rempzig zij, die, miskennende de onwrikbare instellingen Gods, hunne hoop bouwen op menschelijke verklaringen, die ijdel en nietswaardig zijn, als elk men schenwerk, dat niet door God geïnspireerd wordt.

En onzen uitgever is deze dagen verschenen een voor treffelijk schrift, onder den titel van: *Het gevoelen van Bossuet over de Onbevleete Ontfangenis der Moeder Gods. Voorafgegaan door een opdracht aan den Wel-Eerwaarden heer J. Bruns, door P. Dekker, Jr.* Deze taal geeft veel meer dan hij in zijn eenvoud schijnt te beloven. Het gevoelen van Bossuet over de Onbevleete Ontfangenis moge in deze dagen gelezen worden door een elk die de gezegende gebeurtenis van 8 December II, met welke gewaarwordingen dan ook, zoodat die van kindwonder al van vreugde, heeft aanschouwd. Heleas! of zijt of, die niet met ons juichen, waar de Moeder des Heeren verheerlijkt wordt, en die meenen den Zoon te verhoogen met Zijne Moeder te verlagen! Mogten zij Bossuet lezen. Maar ook de Katholiek leze hem. Wat een belangzal daar op voor zijn verstand; en wat eene blijde aandoening des harten zal hem daar aangrijpen! Elk men vrees niet dat Bossuet, in 't hollandsch kleed, waarin hij u wordt ter lezing aangeboden, verliest. Hij is vertolkt door eene meesterlijke pen. Wie zich daarvan wil overtuigen, sla even de ijseling open, waarin de vertaler die leze, die Bossuet introduceert. Men zal zien met wat eerbied en met wat heile Bossuet door den schrijver wordt behandeld, en hoe hij hem aan u voorstelt in een taal, die Bossuet waardig is. Als proeve daarvan laten wij hier eenige regels over den beroemde Bisschop volgen:

Zoo te Bossuet, die door zijne tijdgenooten als de laatste der Kerkvaders werd begroot, in wien de verhevede gaven des christelijken wetenschap van den eeuwen Augustinus, het vol geloof en de alles overmeesterende redeneerkraft van den H. Thomas van Aquin, zich mede verhelderde stralen terugspeegelde, zoo gy dien Bossuet enigzins kent — en wie kent hem niet? — zult gy kunnen bevroeden, welk een schat hij in deze overdenkingen mitort, welke inzichten hy opent voor het verstand, welke waarheden hy ontvouwt voor het gemoed. Maar hoe zoudt dat alles in de schaduw, waar hy in zijn eerste voordracht de Onbevleete Ontfangenis van Maria niet opeleide voor de rechtbank der menschelijke rede als mogelijk, als waarschijnlijk, als Gode waardig, maar haar eenvoudig en vasthelt met al de majesteit van een dood profet, die gezien heeft de dingen welke by God geschiedten — ze zegt:

„Hier staat de groote Bisschop, die men den adelaar van Meaux heeft geneemd, op zijn hoogste rotspunt, dat de hemelen insport. Maar staat er aan den voet van het Kruis, en zijn sterfelijk oog is het vergund een navorschenden blik te werpen op al de diepten en hoogten en breedten der geheimenissen Gods, waarna de engelen vernietigd wegzinken en die geen eeuwigheid van rust zal kunnen afdien; zijn oor vangt den heiligen lofzang der eeuwige choren, de glorie uitroepende van den Vader, den Zoon en den H. Geest; opgetogen in dat onnaspeurlijk geheim des lieds, staan al de wegen der H. Drievuldigheid, in hun ontzachelijk één, een oogwenk voor hem open, en hy aanschouwt het ontzettendst wonder des hemels, de menschwering van het Woord en — *abyssus abyssum invocet* — in diezelfde hoogste gedachte Gods ook den maagdelijken tempel, waarin het zal rusten, en dien tempel, door het Woord-zelf geformeerd, — heilig, ongeschonden, door geen zonde ooit aangeroerd. Nog verloren in dat schouwspel, 't welk voorby hem ging als een snelle bliksemstraal, slaat de adelaar zijn forsche vleugelen uit naar de aarde, om zonder schroom als in een profetie, der Kerk het groote geheim aan te kondigen, hetwelk zy wel voorgeroelt en aanbidt, maar nog geen bevel heeft om uit te spreken.

Inderdaad, Bossuet spreekt in deze overdenking de geheimenissen des hemels uit en hy doet het als macht-hebbende. Welk een taal, verheven en stout, nog doorvlamd van het vuur des hemels, een nagalm van het lied der Heiligen, ontvloeit zijne lippen. Als godgeleerde, als wijsgeer, als geloovig Christen, van horizont tot horizon klimmende, doorstreeft hy de gansche onmeetelijke ruimte der goddelijke gedachte, tot hy, de fiere adelaar, ontroerd en bevende uit dien oceaan van wonderen opstijgt, de breede vleugelen te samenvonwt en als eene teedere duive ter nederstrijkt, om de Zon der Gerechtigheid te aanbidden, in den engen kerker der maagdelijke ingewanden, met ingekrompen stralen ter ruste gelegd. Zijn eerbiedige hand spreidt de zacht gloeiende bladeren der *Mystieke Roos* van een, die uit den hemelschen luthof verplant, daar nederig bloeit in een vergeten vallei van Judea, en wy staren tot op den gouden bodem van den Onbevleeten Kelk, waar het gezegend Kind rust. Welk een reinheid, als van gelouterd zilver, in elke gedachte en in elk woord, waarmee die gedachte zich vertolkt! wie zal het wagen, zonder hem in dat Heiligen der Heiligen af te zien...

Meent echter niet, dat Bossuet in deze overdenking te hoog is, te diepzinnig, en slechts kan gevolgd worden door het geestesgenie van Bossuet voort. Zo zocht men in zijn verheven vlucht, het draagt u op zijne forsche wicken en zonder het te weten staat ge op zijne hoogte, waar geen nevelen meer wonen en vanwaar alles in den onmetelijken omtrek wordt overzien.

Maar behalve Bossuets gevoelens over de Onbevleete Ontvangenis en de inleiding daartoe, geeft de bewerker ook nog het gevoel van Bilderdyk, met een toelichting en verklaring van dit dichtelijk genie, dat streng orthodox kalvinist was in zijne geloofsbelijdenis, en desmettegenstaande in zijne poëzie niet kon nalaten al de katholieke gevoelens uit te storten, die zich van hem meester maakten ten spijt zijner geloofsleer.

Eindelijk geeft het merkwaardig schrift nog eene opdracht aan den Eerw. pastoor Bruns, die de auteur bij zijn overgang tot de Kerk opnam. Die opdracht is meer dan dat. Zij geeft eene beschrijving van het gemoedsleven des auteurs op de paden, waarlangs hij uit de dwaling tot de waarheid is gekomen. Dan daarover spreken wij later eenigzins meer uitvoerig. Wij hebben van daag slechts de aandacht van vriend en vijand op het schrift willen vestigen, waaraan, welk het oordeel dat men er over velle dan ook zijn moge, niemand ten minste de verdienste zal ontzeggen van met ongemeen talent te zijn geschreven. Wij komen daarop spoedig terug.

Aan een partikulieren brief in de *Utrechtsche Courant*, uit 's Gravenhage geschreven, ontleenen wij het volgende:

„Veler aandacht is thans op de Kockingsche historie gevestigd en algemeen wordt het betreurd, dat daarin niet eerder eene beslissing is genomen. Wat de processie naar de Oirschotsche kapel betreft, diehaangaande zal ook een besluit worden genomen. Ik geloof, dat de minister van Justitie, nopens deze zaak tot andere gedachte is gekomen, dan hij, tijdens de bekende interpellatie des heer van Heiden, koesterde. Een verbod zal het natuurlijk gevolg zijn van de overtuiging, dat de bedoelde optocht inderdaad eene processie is.

„Ook ten aanzien van de domein goederen, aan de nonnen van St. Agatha voor eene spijtoffice verhuurd, zal ter zijner tijd eene wijziging plaats hebben en hierin gehandeld worden, zoo als het belang der behaafte eischt.

Zoo de korrespondent der *Utrechtsche Courant* goed ingelicht is, dan blijkt het wat ons te wachten staat en tot welke juichens stof men aan de geheime genootschappen en hunne woordvoerders, de *Ekkel*, de *Waarzaamheid*, den *Nieuwsbode*, enz. aandrifft zoekt te geven. Raadplegende de geschiedenis, weten wij ook welke de

gevolgen zijn van maatregelen, tot welke men geneigd schijnt te besluiten.

Men leest in den *Indiër* het volgende:

„Wij vernemen, dat eerstdaags iemand van wege de regering naar Indië zal worden gezonden, om, bij wijze van proefneming, eene elektrischen telegraaf van Batavia naar Buitenzorg op te rigten. Indien dit bericht juist is, dan juichen wij het ten sterksten toe, hozeer wij niet begripen kunnen waartoe, in eene zoo bekende en reeds gewone zaak, nog proefnemingen dienen moeten. In Britsch Indië zijn in één jaar tijds 3000 mijlen telegraaflijnen daargesteld; en indien de regering aan eene maatschappij de oprigting van telegraafen op Java wilde toestaan, dan zoude men binnen een jaar zonder twijfel eene verbinding van Batavia met alle hoofdplaatsen van Java zien verrijzen.

Naar wij uit eene goede bron vernemen, heeft ook de beroemde Jacob Grimm voor zijne benoeming als lid in de nieuw opgerigte letterkundige klasse bij de Koninklijke Akademie van wetenschappen bedankt; wel een treffend bewijs welken dank men zich in het buitenland van deze instelling vormt, daar liet afwijzen van het lidmaatschap van eene soortgelijke instelling in het buitenland gewoonlijk als eene onhensche minachting van hare wetenschappelijke waarde beschouwd wordt.

(*Grandvoet*)

Hozeer er tegenwoordig, ten gevolge van den oorlog, waarin Engeland is gewikkeld, geen geregelde stoempakket dienst bestaat voor de verzending van brieven over dat land naar Australië, heeft de britsche post administratie daarin voorzien door het maandelijks huren van zeil- of stoomvaartuigen ter overbrenging der brievenmalen, welke schepen geregeld den 4den van iedere maand uit Engeland derwaarts vertrekken.

(*Amst. Cour.*)

Uit Kampen wordt in de *Provinciale Overijsselsche Courant* gemeld:

„Het handelsverkeer over hier naar Engeland neemt zoodanig toe, dat de beide booten alhier, de goederen van daar komende niet meer kunnen laden. De expediteurs, de heeren Gebr. van Hasselt, hebben daarom moeten besluiten eene derde boot tijdelijk in de vaart te brengen, welke van eene Engelsche maatschappij gehuurd en de *Iris* genaamd is.

De alhier gevestigde vereenigde hoofdcommissie ter bevordering van de belangen der Nederlandsche nijverheid op de in dit jaar te Parijs te houden Algemeene Tentoonstelling, heeft naar aanleiding van art. 61 van het algemeen reglement voor die tentoonstelling, de heeren Y. D. C. Suurmond, lid dier commissie en in 1851 lid van de jury bij de tentoonstelling te Bonden, en J. E. de Vrij, math. mag. phil. nat. dr. en lector aan de klinische school te Rotterdam, uitgenoodigd, leden der jury bij eerstgenoemde Algemeene Tentoonstelling te zijn, welke beide heeren aan die uitnoodiging hebben gehoor gegeven waarvan de vereenigde hoofdcommissie de Keizerlijke commissie te Parijs heeft verwittigd.

De maatschappij van den Antwerpschen-Rotterdamschen spoorweg heeft een nieuw bewijs gegeven van haar ijver en begerte om de belangen van den handel te dienen, en het reizend publiek te gemoet te komen. Ten gevolge van een belangrijke concessie, welke het haar gelykt is van den Staatspoorweg in België te verkrijgen, kan men nu van Parijs ten 7 ure 's morgens vertrekkende, te 2.35 te Brussel aankomen, die stad ten 3 ure verlaten om ten 4.30 en te 8.30 te Rotterdam te zijn, van waar men vervolgens met den laatsten trein van den Hollandschen spoorweg van 9.20, 's avonds over Schiedam en Delft te 's Hage kan gaan.

Een sneltrein, in korrespondentie met den trein die te 8 ure van Parijs vertrekt, stelt de reizigers in staat om te 11.25 in plaats van ten 11.45 te Rotterdam aan te komen en met den beurstrein van 11.45 naar Amsterdam te vertrekken.

Vooral voor de laatste dienstregeling verdient de Hollandsch-Belgische maatschappij de erkentelijkheid van den handel, die te meer deze verandering zal schatten, daar de Hollandsche spoorweg maatschappij pertinent geweigerd heeft, er iets aan toe te brengen. 'Is nu te hopen dat de administratie der posten van die dienstregeling zal gebruik maken, om de uitdeeling der brieven te bespoedigen, die uit Frankrijk en België met de sneltreinen der Hollandsch-Belgische maatschappij aankomen.

(*Beho. Unverzet*)

In de officiële *Londen Gazette*, van den 18den dazer komt voor de volgende bekendmaking.

„Ministerie van Buitenlandsche Zaken 16 Mei
„Bij deze wordt bekend gemaakt, dat de graaf van Clarendon, H. M. eerste secretaris van Staat voor de Buitenlandsche Zaken, van de Lords, Commissarissen der Admiraliteit eene officiële mededeeling van den Admiral Admiraal, kommanderende H. M. schepen in de Oostzee,

en handelende voor en in naam van H. M. en van haren Bondgenoot Z. M. den Keizer der Franschen, ontvangen heeft, van den volgenden inhoud:

»Door den admiraal R. S. Dundas enz. wordt bij deze bekend gemaakt, dat op den 28sten April jl. de ingang van den Finlandschen zeeboezem, van Hangöudd op 59 gr. 46 min. N. B. en 22 gr. 53 min. O. L. tot aan den vuurtoren van Dagerort op 58 gr. 55 min. N. B. en 22 gr. min. O. L. alsmede dat alle Russische havens reeden, baaien en inhammen van den vuurtoren van Dagerort tot dien van Filsand op 58 gr. 25 min. N. B. en 21 gr. 50 min. O. L., door eene voldoende magt van H. M. schepen in staat van strikte blokkade gesteld zijn. Wordende verder bekend gemaakt, dat alle volgens het volkenrecht en de verdragen tusschen H. M. en de verschillende neutrale mogendheden geoorloofde maatregelen, ten behoeve van H. M. en Haren Bondgenoot Z. M. den Keizer der Franschen, zullen worden genomen en uitgevoerd ten aanzien van alle schepen die mogten beproeven die gezegde blokkade te schenden.

»Gegeven aan boord van H. M. schip *Duke of Wellington* den 3den Mei 1855. »R. S. DUNDAS»

»En wordt verder bekend gemaakt dat alle maatregelen, die volgens het volkenrecht en de respectieve tractaten tusschen Hare Majesteit en Hare bondgenooten en de verschillende neutrale mogendheden geoorloofd zijn, ten behoeve van H. M. en Haren bondgenoot Z. M. den Keizer der Franschen, zullen genomen worden ten aanzien van alle schepen die beproeven mogten gezegde blokkade te schenden.»

De Fransche *Moniteur* van 19 Mei behelst eene gelijksoortige bekendmaking.

Z. M. heeft 1° benoemd tot not. te Leeuwarden Z. S. de Haan; tot ontvanger der dir. bel. en acc. te Ferwerd e. a. S. M. E. d'Harvant; tot prok. bij de arr. regtb. te Deventer Mr. M. Plooi; tot kantonn. te Tholen Mr. J. van der Feen, en te Oss Jhr. Mr. H. J. J. Rijkevoorsel van Kessel, tot griff. bij het prov. gerechtsh. in Zuid-Holland J. Looijen; 2° eervol ontslagen: als ontv. der dir. bel. en acc. te Epe e. a. en te Heer e. a. C. G. T. van Erpers Roijaards, en te Oosterhesselen e. a. Jhr. H. J. P. van Wijck, beiden behoudens aanspraak op pensioen; wijders Jhr. Mr. G. van Suchtelen van de Haere als plaatsverv. kantonn. te Bergum; D. B. Bataije, als ontv. der in- en uitg. regten te Locht, behoudens aanspraak op pensioen, voorts eervol afgevoerd uit het korps zee-offic. der Ned. Marine J. Enslie, behoudens aanspraak op pensioen als voormalig minister van Marine.

STATEN-GENERAAL. TWEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 22 Mei.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot wijziging der wet van 12 April 1850 tot vaststelling van het briefpost en regeling der brievenposten, voortgezet.

Art. 1 en het reeds gisteren daarop voorgestelde amendement der heeren van Eck en Sloet tot Oldhuis, dat strekte om de regeringsvoordragt in zoo verre te wijzigen, dat de afstand van 30 Ned. mijlen, als eerste rayon, binnen welken het port op 5 centen zou worden gebragt, bepaald werd op 63 Ned. mijlen, en daar buiten het port op 10 centen werd gebragt, gaf aanleiding tot eene langdurige beraadslaging, waaraan deel namen de heeren: Rochussen, Sloet tot Oldhuis, van Nispen van Sevenaer, Storm van 's Gravesande, Godefroi, van Eck, Mackay, van der Linden, van Bosse en de minister van Financien, waarna de wijziging, in stemming gebragt met 43 tegen 12 stemmen werd verworpen, en het artikel zelf onveranderd goedgekeurd werd zonder hoofdelijke stemming.

Art 2 werd zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Over art. 3, opgevend eene bijvoeging in artikel 9 der postwet van 1850 en aanwijzende de straf toe te passen op hem die een postzegel, reeds eenmaal gediend hebbende, des bewust zijnde; op nieuw aan een brief vasthecht, of den afdruk van den stempel waarmede de gebruikte postzegels worden gemerkt, wegneemt of onzichtbaar maakt, verandert of vervalscht enz., voordien het woord de heeren: Wintgens, Godefroi, van Nispen van Sevenaer, de Kempener, en de minister van Financien. De laatste vereenigde zich, in den 1° op der behandeling, met eene gewijzigde redaktie van het eerste lid voorgesteld door den heer Godefroi, luidende: »Met gevangenis van 3 maanden tot 5 jaren en eene geldboete van f 25 tot f 500, te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft hij die den afdruk van den stempel, waarmede de reeds gebruikte postzegels op de postkantoren worden gemerkt, vernietigt of verandert, alsmede hij, die; van de vernietiging of verandering bewust, zich van het reeds gebruikte postzegel bedient.» Het aldus gewijzigde artikel werd met 30 tegen 25 stemmen aangenomen.

De heer van Eck stelde voor om in het wets-ontwerp achter artikel 3 een nieuw artikel te voegen strekkende om het port voor de dagbladen bepaald bij artikel 12 der wet van 12 April 1850 (*Staatsblad* n°. 15) te verminderen tot op de helft.

Nadat dit voorstel door den Minister van Financien was betreden, werd dit nieuwe artikel verworpen met 28 tegen 27 stemmen.

Artikelen 4, 6, 7, 8, 9, 10 werden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd en art. 5 betreffende de postwissels na eenige opmerkingen van den heer van der Linden

Art. 11, aangaande het brengen eener wijziging aan het slot van art. 31 der postwet, betrekkelijk de bij de goederen behorende adressen of facturen, gaf aanleiding tot eene woordeuisseling tusschen de heeren van Eck, van der Linden, Godefroi en den Minister van Financien, waarna het met 38 tegen 17 stemmen werd aangenomen.

Art. 12, onderging eene wijziging, daarin bestaande, dat het tijdstip der herziening bepaald wordt vóór 31 December

1860, waarna het, gelijk ook de considerans, zonder hoofdelijke stemming werd goedgekeurd.

Het wets-ontwerp zelf werd met 53 tegen 2 stemmen, zijnde die der heeren Sloet tot Oldhuis en van Eck, aangenomen.

De Vergadering heeft bepaald:

1°. dat het wets-ontwerp tot voorloopige regeling van eenige waterschapsbelangen, waaromtrent vroeger het eindverslag werd uitgebragt, in behandeling zal genomen worden op aanstaanden Dingsdag;

2°. dat de behandeling der wetsvoordragt tot afschaffing van den accijs op het gemaal, waaromtrent heden het eindverslag werd uitgebragt, zal voorafgaan aan die van het ontwerp van wet tot afschaffing van het tonnegeld; en

3°. dat in eene op morgen ten elf ure aan te vangen zitting zal besloten worden wanneer met de beraadslagingen over het wets-ontwerp betrekkelijk de afschaffing van den accijs op het gemaal een begin zal worden gemaakt.

De rekening van ontvangsten en uitgaven wegens door het departement van Marine gedane verstrekkingen tot December 1852, heden ingekomen, is in handen eener commissie van vijf leden gesteld om daaromtrent nader rapport uit te brengen.

PER TELEGRAAF.

's Lage, 23 Mei.

De Tweede Kamer heeft met 29 tegen 24 stemmen besloten, na de discussie over de waterschappen met een dag tusschenruimte, te behandelen het ontwerp over het gemaal.

's GRAVENHAGE, 22 Mei. Naar men verneemt zal het zangersgezelschap Cicilia uit Gend, den 5den der volgende maand in de residentie aankomen: tegen dien tijd zijn reeds in de voornaamste hotels appartementen besproken. Zoo men weet is het doel hier heeren om alhier een concert te geven ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood.

's HERTOGENBOSCH, 22 Mei. Den heer C. Huivenaar, fabrickant in gouden en zilveren werken alhier, is door het koninklijk schuttersgilde *Ter bevordering van Neerlands weerbaarheid* alhier, opgedragen de vervaardiging van den van stadswege uitgeoefden Isten prijs, voor het bij gelegenheid van het Xde Landhuishoudkundig Kongres, door gen. gilde te geven algemeen concours. De prijs bestaat in eenen schoonen zilveren beker, waarvan de ingeleverde teekening de algemeene goedkeuring wegdroeg.

BREDA, 21 Mei. Gisteren zijn alhier aangekomen en in het *Hôtel de Flandre* afgestapt, de luits-generaal Nepveu en Verhorst, de gens.-majoor Gey van Pitius en Storm de Grave, de schout bij-nacht Ferguson, de kolonel Jhr. Singendonk, de kapitein ter zee de Hazebomme en de kapitein Rodi de Loo van den generalen staf, eerstgenoemde als president, de overigen als leden en de laatstgenoemde als secretaris, uitmakende de commissie tot de inspectie over de akademie voor de zee- en landmagt alhier.

Deze commissie heeft heden morgen hare taak begonnen met het kadetten-corps, dat in groote tenue gearangerd stond, in oogenfchouw te nemen, nadat alvorens het personeel officieren en burgerlijke beambten was voorgesteld. Na gehouden inspectie had er eene monsterring plaats en werd er met defileren besloten. (N. R. C.)

BREDA, 21 Mei. De voorbereidselen voor het kadettenkamp, dat in het begin van Junij aanst. zal plaats hebben, zijn reeds aangevangen en eenige rijdende artilleristen alhier geleverd tot het vervoer der kampementen en verdere benodigdheden. Tegen dat tijdstip wordt mede alhier verwacht, een detachement van het bataillon mineurs en sappeurs, bestemd om de kadetten in het doen van hunne praktische oefeningen te assisteren. (H.)

DOESBORGH, 21 Mei. Het bestaan van een gebouw voor badinrichting in het gehucht Laagsoeren is bekend. Jammer is het echter, dat dit gebouw nog altoos ongebruikt blijft en renteloos daar staat. De Nederlandsche wetgeving op het stuk der uitoefening van de geneeskunde maakt het ook zeer moeilijk ten deze tot het gewenschte doel te geraken. Hier te lande is wellicht geen enkel geneesheer te vinden, die uitsluitend met koud water geneest en een buitenlander staat aan geregtelijke vervolging bloot, gelijk dit in het jaar 1851 met den Duitscher A. F. Erfurt het geval is geweest en die daarom ook het land weder verlaten heeft. Zoo als de zaken thans staan is er weinig vooruitzicht om te hopen, dat de heilzame irrigatie ooit tot stand zal komen. (H.)

MOERGESTEL, 19 Mei. Het graan heeft in deze omstreken een geheel ander aanzien gekregen, sedert een zeer malsche regen is gevallen, gevolgd door heerlijk warm weder. Het boekweit-zaaijen wordt door de meeste landbouwers nog eenige dagen verschoven, daar het des nachts meestal vriest. De aardappelen komen zeer schoon en malsch te voorschijn, en toonen nu reeds een goeden groeiust.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*: LONDEN, 23 Mei. De heer Disraeli zal aanst. Donderdag interpellatiën doen aan de regering betreffende de Weener konferentiën. De heer Layard zal hem het regt van voorrang afstaan. Palmerston heeft zich bereid ver-

klaard die vragen te beantwoorden. Men beschouwt de positie van het ministerie als hagehelijk.

PARIJS, 22 Mei. Er zijn berigten uit Konstantinopel ontvangen, meldende dat drie divisien uit het kamp van Maslak naar de Krim waren vertrokken; er waren ook wederom nieuwe troepen in het kamp aangekomen. Het berigt van een bij Balaklava geleverden veldslag wordt tegengesproken.

Uit Azie wordt gemeld, dat de Russische generaal Muravieff zijne troepen bij Kutain bijeen trekt. Mustapha Pacla had uit Mingrelie versterking ontboden.

PARIJS, 23 Mei. De bestemming van het op 17 Mei uit het legerkamp van Maslak ingeschepte troepen-korps, is voor als nog onbekend, zijnde het met verzegelde orders van Konstantinopel vertrokken, die eerst op zee mogen worden geopend. Voor Sebastopol werden toebereidselen gemaakt tot het openen van een veldtocht in de Krim.

TURIJN, 23 Mei. De Senaat heeft het wets-ontwerp op de kloosters, zoo als het gewijzigd was door het amendement van de III. Collegno en Desembrois, waarmede ook het ministerie zich had vereenigd, met 53 tegen 42 stemmen aangenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Mei. De algemeene verwachting is thans gevestigd op den loop der gebeurtenissen in de Krim. Men veronderstelt toch dat de generaal Pelisier krachtige maatregelen zal nemen en zich gereed maakt om een beslissenden coup te wagen.

— Volgens den *Constitutionnel* zijn de reserve troepen in het kamp bij Konstantinopel vereenigd ingescheept naar de Krim.

— Men wil weten dat de jongste voorstellen ter verkrijging van den vrede, afkomstig zijn van het Weener kabinet, en dat zij door de westersche mogendheden aangenomen zijnde, aan het hof van Petersburg in den vorm van een ultimatum zullen worden voorgelegd.

ENGLAND.

LONDEN, 22 Mei. Het gerucht bevestigt zich dat het Engelsch gouvernement er ernstig op bedacht is, zich een uitsluitend Zwitsersch regiment te werven.

— De expeditie naar Bessarabie, waarvan sedert eenige tijd gesproken is, schijnt thans voor goed uitgesteld. Het is in de Krim dat alle strijdkrachten zullen verzameld worden.

— Naar luid van alle berigten hebben de Russen ontzaggelijke krijgstoerusting lang de kusten van Finland en alle bedreigde punten der Oostzee gemaakt.

— Met de stoomboot *St. Louis* zijn tijdingen ontvangen uit New-York, loopende tot 5 dezer. Vier personen waren aldaar gearresteerd, wegens het aanwerven van troepen naar de Krim en zouden dien ten gevolge terecht staan voor de regtbank. De heer Fabens, een der voornaamste bewerkers van de Nicaragua expeditie, onder kolonel Kinsey, was te Washington almede gearresteerd, als verdacht van de neutraliteitswetten te hebben willen schenden. Later is hij onder een borgtocht van 10,000 dollars ontslagen. — De agitatie over het verbod tot verkoop van sterken drank, nam in de geheele Unie toe, en in alle steden vormden de handelaren in gedistilleerd vereenigingen, met het doel om de wettigheid van den maatregel te bestrijden. Volgens de laatste berigten was de handel in geestrijken drank nog niets afgenomen, en geen enkele tapperij is, naar aanleiding der nieuwe verordening, gesloten geworden. De mayors van verscheidene steden in den staat Maine hadden echter proklamatiën uitgevaardigd, tot het gestrengelijk opvolgen der wet. — In verschillende steden der Unie hadden weer branden gewoed, onder anderen te New-York, Boston en Columbia.

De *New-York Courier and Enquirer* deelt mede, dat het geschil tusschen de Vereenigde Staten en Peru, ten gevolge van de handeling van kapitein McCerran, aanleiding kan geven tot ernstige verwikkelingen. Deze had namelijk, nadat hij in 1853 eene laaiing guano op de Chincha eilanden had ingenomen, bij zijn vertrek vuur gegeven, hetwelk met het haven-reglement strijdig was. De autoriteiten te die plaats begaven zich daarop naar zijn schip en eischten eene boete van hem, die hij dan ook betaalde, daarbij echter eischende, dat zij die naar hem gezonden waren om de boete te ontvangen dadelijk zijn schip moesten verlaten. Deze wilden daaraan niet zoo spoedig voldoen als de kapitein verlangde, ten gevolge waarvan laatstgemelde eenige handspaken nam, om hen het schip met geweld te doen verlaten. Hierop had een gevecht plaats, waarbij de kapitein en een scheepsjongen gewond werden, eerstgemelde gevangen en het schip daarna in beslag werd genomen. Deze zaak nu werd een onderwerp van onderhandeling tusschen den Peruaanschen gezant te Washington en de Amerikaansche regering, waarbij uitgemaakt werd, dat de Peruaansche regering 27,000 dollars zou betalen als schadevergoeding voor het aanhouden van het schip, 15,000 dollars voor het wonden en gevangen nemen van den kapitein, en 5000 dollars voor het wonden van den scheepsjongen. Later

